

Sisäministeriö
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.intermin.fi
maahanmuutto_osasto@intermin.fi

Viite Sisäministeriön lausuntopyyntö 16.5.2018 SMDno 2016-1584

**LAUSUNTO LIITTYEN LUONNOKSEEN HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE
LAIKSI HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ MAAHANMUUTTOHALLINNOSSA SEKÄ
ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Sisäministeriö on pyytänyt muiden hallinnon alojen viranomaisten ohella Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntoa viitekohdan mukaisessa asiassa. Aluehallintovirastojen valtakunnallinen hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualue (HAKE), joka toimii Etelä-Suomen aluehallintoviraston yhteydessä, on koordinoanut Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntoa viraston sisäisesti. HAKE lausuu lausuntopyynnön johdosta seuraavaa:

Maahanmuuttoasioilla on yhdyspintaa lähinnä aluehallintovirastojen peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen, opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueen sekä työsuojelun vastuualueen tehtäviin. Maahanmuuttoasioihin liittyvät tehtävät eivät ole kuitenkaan tähän mennessä olleet kovin keskeisessä roolissa aluehallintovirastojen tehtävien joukossa. Aluehallintovirastoja ei ole myöskään esitysluonnoksessa sisällytetty yhteisrekisterin pitäjien joukkoon. Voimassa olevan kotouttamislain 38 §:n esitöiden perusteella arvioitaessa kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuutta ja laatua aluehallintoviraston seuranta ja arviointi kohdistuu siihen, miten maahanmuuttajat on otettu huomioon toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisessä ja miten he tosiasiallisesti ovat voineet käyttää niitä tai osallistua niihin. Aluehallintovirastoja koskee myös yhteistyövelvoite ELY- keskusten kanssa.

Ehdotettavaan lakiin keskitettäisiin henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely maahanmuuttohallinnon muista laeista. EU:n yleistä tietosuojasetusta ja valmisteilla olevaa täydentävää kansallista tietosuojalakia sovelletaan myös maahanmuuttohallinnossa. Digitalisaation eteneminen ja tiedon vaihdon nopeutuminen käytännössä luo mukanaan uusia vaatimuksia henkilötietojen käsittelylle. Tähän asti henkilötietojen käsittelystä on säädetty rekisterejä koskevassa lainsäädännössä, mutta yleinen tietosuojasetus on kääntänyt tarkastelun asialähtöiseksi. Tämä luo paineita myös kansallisen maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten päivittämiselle.

HAKEn näkemyksen mukaan esitysluonnoksen mukaisen uuden lain säätäminen on kannatettavaa henkilötietojen käsittelyn yhdenmukaisuuden ja asiakkaiden oikeusturvan takia, koska maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelyä koskevat sään-

nökset ovat tällä hetkellä hajallaan useissa eri säädöksissä. HAKE katsoo, että vastaavuudessa EU:n yleinen tietosuoja-asetus, kansallinen tietosuojalaki ja esitysehdoituksen mukainen laki muodostaisivat henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten soveltamisen kannalta toisiaan täydentävän yhtenäisen kokonaisuuden. Tämä olisi HAKEn käsityksen mukaan omiaan helpottamaan käytännön työtä maahanmuuttohallinnossa.

Salassa pidosta maahanmuuttohallinnon asioissa säädetään tällä hetkellä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (julkisuuslaki) sekä ulkomaalaisrekisterilaissa. Molemmissa laeissa on lähtökohtana salassapito-olettama, jota kuitenkin edellytetään toteutettavaksi asiakirjakohtaisella salassapitoharkinnalla, joka perustuu tietojen antamisesta aiheutuvan seurauksen vahingollisuuteen. Tällä hetkellä julkisuuslain ja ulkomaalaisrekisteristä annetun lain säännösten vahinkoedellytykset on kirjoitettu jossain määrin toisistaan poikkeavasti, mikä on omiaan aiheuttamaan tulkintaongelmia lakien soveltamisen yhteydessä. HAKE pitää erittäin hyvänä, että esitysehdoituksen perusteella henkilötietojen käsittelyyn maahanmuuttohallinnossa sovellettaisiin jatkossa julkisuuslakia, jollei laissa toisin säädetä. Tähän liittyen julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 24 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi tarvittavin osin.

ISOSUO TUULA-
KAARINA 911117335

Digitaalinen allekirjoitus ISOSUO TUULA KAARINA
911117335
Pääasemalla: CN=C=FI, o=FI, ou=Suomen
Kantoliiketoiminta, ou=KALE, cn=Tuula-
Kaarina, email=911117335, phone=09-1117335
ou=ISOSUO, email=ISOSUO TUULA KAARINA 911117335
Päiväys: 2018.06.15 12:29:41 +02:00

Hallintojohtaja

Tuula-Kaarina Isosuo

Yleishallintolakimies

Anne Bäckman